

INSTABANK ASA

Offentliggjøring av finansiell informasjon 2023

Virksomhet:
Instabank ASA
(org. nr. 816 914 582)

Adresse:
Drammensveien 175, 0277 Oslo

Kontaktperson:
Navn: Robert Berg (Adm. dir.)
E-post: robert.berg@instabank.no
Tlf. 974 35 610

1.	Innledning	2
2.	Oppsummering	3
2.1	Formål.....	3
2.2	Ansvarlig kapital og kapitaldekning.....	4
2.3	Risikoeksponering og risikostyring.....	5
3.	Retningslinjer for risikohåndtering, styring og etterlevelse	6
4.	Gjennomgang av foretakets internkontroll	7
5.	ICAAP og ILAAP, Risiko- og sårbarhetsanalyse.....	8
5.1	Generelt	8
5.2	Kredittrisiko	9
5.3	Markedsrisiko.....	13
5.4	Operasjonell risiko.....	16
5.5	Likviditets- og finansieringsrisiko (ILAAP)	18
5.6	Endring i regulatoriske forhold og rammebetingelser	19
5.8	Forretningsrisiko.....	20
5.9	Systemrisiko.....	21
6.	Klimarisiko/ESG.....	22
7.	Godtgjørelsesordninger i banken.....	28

1. Innledning

Instabank er en norsk bank med konsesjon fra Finansdepartementet til å drive ordinær bankvirksomhet. Banken har forretningsadresse på Skøyen i Oslo.

Konsesjonen fra Finanstilsynet ble gitt 28. juni 2016, og det ble stilt som krav at banken ble kapitalisert med minimum MNOK 265 i innskutt egenkapital. Banken har senere gjennomført flere emisjoner, og har til sammen hentet MNOK 579 i egenkapital fra aksjonærene. I tillegg har banken en samlet opptjent egenkapital på MNOK 288 og fondsobligasjonslån på 80,9 som blir klassifisert som egenkapital i regnskapet. Bankens totale egenkapital per 31.12.2023 var dermed MNOK 948. I tillegg har banken utstedt ansvarlige lån på til sammen 96 MNOK. Bankens ansvarlige lån og fondsobligasjoner har følgende forfallsstruktur;

- Fondsobligasjon på 15,9 MNOK er evigvarende, men kan innfris fra 18. desember 2024
- Fondsobligasjon på 40 MNOK er evigvarende, men kan innfris fra 25. november 2027
- Fondsobligasjon på 25 MNOK er evigvarende, men kan innfris fra 9. mars 2028
- Ansvarlig lån 16 MNOK forfaller 3. februar 2030, men kan innfris fra 18. desember 2024
- Ansvarlig lån 40 MNOK forfaller 25. februar 2033, men kan innfris fra 25. november 2027
- Ansvarlig lån 40 MNOK forfaller 9. juni 2033, men kan innfris fra 9. mars 2028

Finanstilsynet gjennomførte en SREP i banken høsten 2018 og banken mottok sitt Pilar 2 vedtak i mai 2019. Finanstilsynet vedtok at banken skulle ha et pilar 2 tillegg utover minstekrav og bufferkrav på 6,2 prosent av beregningsgrunnlaget, dog minimum 120 millioner kroner. Banken er i prosess for fastsettelse av nytt pilar 2 krav, og forventer at Finanstilsynet vil vedta bankens nye pilar 2 krav i løpet av 2. kvartal 2024.

Banken har utlån både i Norge, Finland og Sverige som per 31.12.2023 hadde krav til en motsyklisk kapitalbuffer på henholdsvis 2,5 %, 0,0 % og 2,0 %. Den vektete motsykliske kapitalbufferen basert på fordelingen av netto utlån i Norge, Finland og Sverige pr. 31.12.23 var 1,5 %. Det ble innført resiprositet på også på systemrisikobufferne fra 31.12.2023. Systemrisikobufferen økte samtidig til 4,5 % i Norge, mens den er 3,0 % i Sverige og 0,0 % i Finland. Den vektete systemrisikobufferen til banken var per 31.12.2023 på 2,64 %.

Samtidig med innføringen av ny systemrisikobuffer i Norge ble det også innført en ny forskrift som tilsier at pilar 2 tillegget skal dekkes med minimum 56,25 % ren kjernekapital, minimum 75 % kjernekapital og at de resterende 25 % kan dekkes med ansvarlig kapital. Finanstilsynet kan imidlertid beslutte andre krav til kapitalsammensetning i sine pilar 2 vedtak.

Bankens krav til ren kjernekapital, kjernekapital og ansvarlig kapital pr. 31.12.2023 fordeler seg som følger:

Minimum kjernekapital	4,5 %
Systemrisikobuffer	2,6 %
Bevaringsbuffer	2,5 %
Motsyklisk kapitalbuffer	1,5 %
Pilar 2 tillegg	3,48 %
Ren kjernekapital	14,6 %
Hybridkapital	1,5 %
Pilar 2 tillegg	1,16 %
Kjernekapital	17,3 %
Tilleggskapital	2,0 %
Pilar 2 tillegg	1,55 %
Ansvarlig kapital	20,8 %

Bankens utlån er finansiert med innskudd fra privatpersoner i Norge, Finland, Sverige og Tyskland, i tillegg til egenkapital, ansvarlig lån og fondsobligasjoner.

Instabank har distribusjon gjennom egen web, markedsføring via samarbeidspartnere og sosiale medier, samt gjennom agenter. Instabank har avtale med flere av de største agentene i markedet, hvilket sikrer et godt tilfang av søknader om lån. Banken tilbyr også salgsfinansiering i samarbeid med Skeidar og Coop.

Instabank har fått opplyst fra Finanstilsynet at Finanstilsynet vurderer Instabank som et «mindre og ikke-komplekst foretak». Dette innebærer at banken skal ha forenklede rapporteringskrav sammenlignet med større og mer komplekse banker, blant annet gjeldende for bankens pilar 3 rapport.

2. Oppsummering

2.1 Formål

Bankens Pilar 3 dokument skal være dekkende for bankens plikt til offentliggjøring av finansiell informasjon i henhold til CRR2 del 8. Dokumentet skal gi en beskrivelse av postene som inngår i den ansvarlige kapitalen, samt størrelse på henholdsvis ren kjernekapital, hybridkapital og tilleggskapital.

Dokumentet skal også beskrive på overordnet nivå hvordan banken styrer og overvåker bankens risiko, samt beregner kapitalbehov for å dekke bankens risikoeksponeringer. Dokumentet gir et kort sammendrag av de vurderinger, analyser og beregninger som foretas i bankens interne ICAAP dokument.

Hensikten med ICAAP i Instabank er å sikre at kapitalen i selskapet står i forhold til risikonivået i den virksomhet som drives. Dokumentet gir oversikt over metoder og kontroller selskapene bruker for å styre risiko. Dokumentet beskriver også langsiktige strategiske og markedsmessige forhold som kan legge føringer på behovet for kapital.

Pilar 3 rapporten skal også inneholde en beskrivelse av bankens godtgjørelsesprogram, samt bankens arbeid med bærekraft og ESG.

2.2 Ansvarlig kapital og kapitaldekning

Bankens krav til samlet ansvarlig kapital per 31.12.2023 var 20,8 % av beregningsgrunnlaget. Styret har i tillegg besluttet at banken skal holde en «management buffer» på ett prosentpoeng over de regulatoriske kravene. Bankens kapitalmål per 31.12.2023 var som følger:

Kapitalmål	2023
Ren kjernekapital	15,6 %
Kjernekapital	18,3 %
Ansvarlig kapital	21,8 %

Bankens ansvarlige kapital per 31.12.2023 var som følger:

Ansvarlig kapital (1000 NOK)	31.12.23	31.12.22
Aksjekapital	378 262	332 642
Overkurs	200 430	178 192
Annen egenkapital	288 547	194 541
Innfasing IFRS 9	0	16 023
Utsatt skatt og øvrige immaterielle eiendeler	-30 560	-22 065
Ren kjernekapital	836 679	699 333
Annen godkjent kjernekapital	80 900	80 900
Kjernekapital	917 579	780 233
Tilleggskapital	96 000	96 000
Ansvarlig kapital	1 013 579	876 233

Bankens kapitaldekning per 31.12.2023 og beregningsgrunnlag fordelt på risikoklassene som inngår i bankens minimumskrav i henhold til kapittel 14 i finansforetaksloven:

Beregningsgrunnlag (1000 NOK)	31.12.23	31.12.22
Kredittrisiko:		
Institusjoner	53 779	38 302
Foretak	50 249	0
Massemarked	2 348 747	2 040 938
Massemarked pant i fast eiendom	909 450	629 980
Forfalte engasjementer	380 747	219 553
Andeler i verdipapirfond	70 382	78 654
Øvrige eiendeler	47 491	44 945
Beregningsgrunnlag for kredittrisiko	3 860 845	3 052 373
Operasjonell risiko	559 889	470 911
Samlet beregningsgrunnlag	4 420 734	3 523 284

Beregningsgrunnlag (1000 NOK)	31.12.23	31.12.22
Ren kjernekapital	18,9 %	19,8 %
Kjernekapital	20,8 %	22,1 %
Ansvarlig kapital	22,9 %	24,9 %
Uvektet kjernekapitalandel	12,5 %	13,4 %

2.3 Risikoeksponering og risikostyring

Det er styret i banken som fastsetter bankens strategi, målsetninger og risikotoleranse.

Styret skal sikre at banken er hensiktsmessig organisert, har en forsvarlig risikostyring og gode systemer for internkontroll. Styret vedtar retningslinjer som fastsetter rammene for bankens risikotaking innenfor de ulike risikoeksponeringsområdene. Direktør Compliance & Risikostyring rapporterer på utviklingen innenfor disse områdene til bankens ledelse, styre og styrets risikoutvalg.

Bankens Direktør Compliance & Risikostyring innehar bankens funksjon for kontroll med risikotaking og etterlevelse av eksternt regelverk og interne retningslinjer og rutiner. Direktør Compliance & Risikostyring rapporterer både til administrerende direktør og direkte til styret og styrets risikoutvalg. Direktør Compliance & Risikostyring skal sikre at alle vesentlige risikoer er identifisert, målt og rapportert til administrerende direktør og styret. Bankens 2. linjefunksjon består i tillegg av en Risk Manager som hovedsakelig jobber med internkontroll, hendelsehåndtering, samt overvåkning og kontroll med den operasjonelle risikoen for øvrig.

Banken er eksponert for en rekke ulike risikoer som er under løpende vurdering og kontroll av bankens styre og administrasjon. Banken vurderer behovet for avsetning av kapital til de ulike identifiserte risikoene i tråd med kravene i CRR2, og baserer sine vurderinger og beregninger i stor grad på Finanstilsynets metodikk.

Instabank identifiserer 7 risikoeksponeringsområder. Disse områdene er:

- Kredittrisiko
- Markedsrisiko (herunder renterisiko, spreadrisiko og valutarisiko)
- Operasjonell risiko
- Likviditets- og finansieringsrisiko
- Endringer i regulatoriske forhold og rammebetingelser
- Forretningsrisiko
- Systemrisiko

Hvert risikoeksponeringsområde blir inngående behandlet i bankens ICAAP dokument og beskrives kun på overordnet nivå i dette dokumentet. Banken har det siste året hatt økt fokus på bærekraft og ESG, og vil i enda større grad fremover implementere klimarisiko som et element i de nevnte risikoområdene. Banken vil også implementere systemer som gjør banken i stand til å overvåke og rapportere på bankens ESG og klimarisiko i tråd med regulatoriske krav.

På kort sikt er likviditets- og finansieringsrisiko den største risiko for banken. Banken vil ha store problemer med å opprettholde normal drift dersom en større andel av kundene tar ut sine innskudd på en gang. Bankens analyser viser imidlertid at sannsynligheten for at dette skal skje er svært lav. Innskuddsmarkedet er svært rentesensitivt, og banken

tiltrekker seg raskt store innskuddsvolumer ved små økninger i innskuddsrenten. Banken har innskuddskunder i både Norge, Finland, Sverige og Tyskland. Dersom innskuddsmarkedet i perioder skulle bli utfordrende i ett av bankens geografiske områder kan banken øke innskuddene i ett av de andre landene, veksle om valutaen og eliminere valutarisikoen gjennom kjøp av valutaterminer. Banken har lang praksis og god erfaring med håndtering av likviditets- og valutarisiko.

Bankens største risiko på lang sikt er kredittrisiko, altså faren for at mange låntagere ikke betaler rente og avdrag som avtalt. Kredittrisiko håndteres gjennom en kredittscoremodell utviklet i samarbeid mellom bankens Risk avdeling og med noen av de fremste ekspertene på kredittrisiko hos bankens samarbeidspartnere. Det er implementert omfattende og detaljerte rutiner, samt et godt IT-system som støtter opp om bankens arbeid med å identifisere gode låntakere. Banken begynte i 2020 å tilby lån med pant i bolig hvilket gjør at bankens kredittrisiko i større grad påvirkes av utviklingen i eiendomspriser. Banken håndterer dette gjennom gode prosesser for vurdering av panteobjektens verdi, rammer for samlet LTV, samt overvåkning og stresstesting av porteføljen på ulike scenarioer for boligprisfall. Banken har hatt god vekst innen lån med pant siden oppstarten i 2020, og det er hovedsakelig på dette produktet at banken har hatt utlånsvekst i perioden 2021 til 2023. Det forventes at bankens utlånsvekst i tiden fremover vil være vesentlig sterkere innenfor lån med pant i bolig enn usikrede lån. Dette vil medføre en redusert kredittrisiko i bankens utlånsportefølje. Banken lanserte i tillegg kassekreditt og bedriftslån til små og mellomstore bedrifter i 2. kvartal 2023. Det forventes at også dette produktområdet vil bidra til utlånsvekst i årene fremover, og en økt diversifisering av bankens utlån og styrking av bankens forretningsmodell.

Bankens viktigste oppgave på kort og lang sikt er god lønnsomhet, slik at banken kan opprettholde positive resultater selv ved uforutsette negative hendelser.

3. Retningslinjer for risikohåndtering, styring og etterlevelse

Nedenfor følger en oversikt over Instabanks retningslinjer for identifisering, styring, overvåkning, kontroll og rapportering av risikoer fastsatt av styret.

- Styrets retningslinje for overordnet risikotoleranse
- Styrets retningslinje for kredittgivning
- Styrets retningslinje for håndtering av operasjonell risiko
- Styrets retningslinje for likviditetsstyring
- Styrets retningslinje for markedes- og valutarisiko
- Styrets retningslinje for vern og håndtering av personopplysninger
- Styrets retningslinje for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering
- Styrets retningslinje for internkontroll
- Styrets retningslinje for ICAAP og ILAAP
- Styrets retningslinje for egenhandel
- Styrets retningslinje for håndtering av innsideinformasjon
- Styrets retningslinje for godtgjørelse
- Styrets retningslinje for håndtering av interessekonflikter
- Styrets retningslinje for uavhengig kontroll med regeletterlevelse og risikostyring
- Styrets retningslinje for mislighold
- Styrets retningslinje for NAS

- Styrets retningslinje for bærekraftig bankdrift

Instabank har i tillegg en rekke skriftlige rutiner og prosedyrer innen flere områder, eksempelvis: mislighold, attestasjoner, hvitvasking, HMS, marked, dagligbank, utlån, depot, agenter, IT, etc. Disse oppdateres løpende.

4. Gjennomgang av foretakets internkontroll

Instabank er underlagt forskrift av 22. september 2008 nr. 1080 om risikostyring og internkontroll.

Bankens internkontrollsystem er basert på EBA guidelines, herunder særlig «Guidelines on internal governance» under direktiv 2013/36/EU, og det gjennomføres en gjennomgang av bankens internkontroll i henhold til CRR/CRD IV-forskriften § 37 i månedene september/oktober hvert år. Prinsippene i bankens internkontroll handler om styrets ansvar for fastsettelse av konsernets risikoprofil, godkjenning av organiseringen av virksomheten, tildeling av ansvarsområder og myndighet, krav til rapporteringslinjer og informasjon og organiseringen av risikostyringen og internkontrollen.

Prinsippene danner, med tillegg av ICAAP- og ILAAP vurderingen, grunnlaget for bankens overordnede internkontroll. Det foretas i tillegg løpende internkontroll i både 1. og 2. linje på operasjonelle rutiner, kredittgivning og AML prosesser.

Internkontrollen foretas på følgende tidspunkt, jf. styrets retningslinjer for internkontroll:

- Løpende kontroll (både i 1. linje og 2. linje)
- Årlige skriftlige ledelsesrapporter september – oktober.
- Årlig ICAAP og ILAAP gjennomgang mars – april.

I bankens internkontroll blir alle virksomhetsområdene gjennomgått, og skriftlig rapport og konklusjon blir nedfelt for hver avdeling.

Administrerende direktør produserer et sammendrag av de viktigste funnene fra hver avdeling og presenterer dette for styret sammen med en vurdering av eventuelle tiltak. Styrets leder og administrerende direktør gjennomfører i tillegg en egevaluering av overordnet styring og kontroll i banken og sammenholder bankens organisering, samt styring og kontroll med prinsippene i EBS sine Guidelines on Internal Governance.

Internkontrollprosessen blir også gjennomgått av styrets risikoutvalg og bankens revisor, som avlegger en attest til styret.

Den løpende internkontrollen i 1. linje blir underlagt kontroll fra 2. linje, utført av bankens Risk Manager som rapporterer til bankens Direktør Compliance & Risikostyring. Bankens Risk Manager rapporterer i tillegg hver måned til ledelsen på de internkontrollaktiviteter som er utført i foregående måned, samt eventuelle funn og observasjoner. Det rapporteres også på registrerte hendelser i bankens hendelsesregister.

5. ICAAP og ILAAP, Risiko- og sårbarhetsanalyse

5.1 Generelt

Bankens prosesser med hensyn til risiko-, kapital- og likviditetsstyring utvikles kontinuerlig blant annet gjennom forbedringer og utvikling av nye arbeidsmetoder, analyser og erfaringer med løpende kredittpraksis.

Gjennomføringen av ICAAP og ILAAP har bidratt til utviklingen og bedret forståelse for risiko-, kapital- og likviditetsstyringen i banken.

Det foretas en konkret vurdering av ICAAP og ILAAP prosessen minst en gang årlig for å sikre tilstrekkelig kvalitetskontroll. Revisor er involvert i prosessen, og tilbakemeldinger fra Finanstilsynet og revisor blir tillagt vesentlig vekt i bankens arbeid med risiko-, kapital- og likviditetsstyring.

Banken har i dette ICAAP og ILAAP dokumentet benyttet egne modeller og metoder som supplement til regulatoriske metoder.

Instabank benytter følgende metoder i sine risiko- og sårbarhetsanalyser:

1. Regulatorisk tilnærming til beregning av Pilar I-risiko basert på standardmetoden for kredittrisiko og sjablongmetoden for beregning av operasjonell risiko
2. Bransjestandard/erfaring tilpasset bankens kompleksitet og størrelse til beregning av Pilar II-risiko i tråd med Finanstilsynets retningslinjer.

Instabank har definert følgende risikoer som relevante for kapitalbehovsanalysen:

- Kredittrisiko
- Markedsrisiko (herunder renterisiko, spreadrisiko og valutarisiko)
- Operasjonell risiko
- Likviditets- og finansieringsrisiko
- Endringer i regulatoriske forhold og rammebetingelser
- Forretningsrisiko
- Systemrisiko

Instabank har definert følgende risikoer som relevante for likviditetsbehovsanalysen:

- Likviditets- og fundingrisiko
- Valutarisiko

Instabank har i tillegg identifisert klimarisiko/ESG som et generelt risikoelement som inngår i alle de øvrige risikoene i ulik grad. Banken vil i økende grad fremover implementere dette i bankens ulike risikomodeller. Klimarisiko/ESG er nærmere omtalt i kapittel 6.

Instabank er ikke eksponert mot følgende risikoer:

- Risiko knyttet til pensjonsforpliktelser – selskapet har kun innskuddsbaserte pensjonsforpliktelser.
- Risiko forbundet med verdipapirisering – ikke i bankens konsept
- Eiendomspriseringsrisiko – banken eier ingen fast eiendom

5.2 Kredittrisiko

5.2.1 Definisjon av kredittrisiko

Instabank definerer kredittrisiko som risikoen for tap knyttet til utlån og kreditter.

5.2.2 Håndtering av kredittrisiko

Håndteringen av kredittrisikoen i Instabank er regulert i "Styrets retningslinjer for kredittgivning - Instabank" som gir overordnede retningslinjer for bankens kredittgivning og dermed håndtering av kredittrisiko. Retningslinjen angir de ytre rammene for bankens kredittpraksis, og suppleres av administrative kredittåndbøker som angir detaljene i bankens kredittpolicy.

Bankens håndtering av kredittpolicy fastsatt av styret, besluttet av en kredittkomité som består av hele bankens ledergruppe. Kredittkomitéen baserer sine beslutninger på analyser og vurderinger fra bankens CRO, analytikere og leder for innfordring. Kredittkomitéen møtes fast en gang i uken. I møtene til kredittkomitéen presenteres analyser av kundenes kredittkvalitet og misligholdsutviklingen, samt eventuelle forslag til tiltak for å bedre kredittprosessene. Kredittkomitéen innvilger lån over en fastsatt beløpsgrense og ved ulike type avvik fra normale bevillingskriterier

Styrets retningslinjer for kredittgivning er førende for de mer operative dokumentene og modellene som beskrives kort nedenfor.

Scoremodell

Instabank benytter i hovedsak egenutviklede scorekort basert på bankens egne historiske kundedata. Scorekortene benyttes til å kredittvurdere kundene i forhold til alle typer lånesøknader. Ved siden av scorekortene har Instabank etablerte et omfattende sett med policyregler som supplerer scoren fra scorekortene og som sammen danner et fullstendig risikobilde av kundene.

Risikoklassifiseringssystem

Risikoklassifiseringen av søkerne er inndelt i scoreverdier. Scoreverdien er definert slik at sannsynligheten for mislighold (PD - probability of default i prosent) er lavere jo høyere score kunden får. Hver scorekategori har en statistisk beregnet mislighold- og tapsforventning og renten på lånet er basert på denne tapsforventningen.

Automatisert Kredittvurdering

Når det søkes om et lån svarer søkerne på diverse spørsmål om økonomisk status, bo- og familieforhold mm. Økonomiske data verifiseres ved oppslag i gjeldsregistre og ved innhenting av ligningsinformasjon direkte fra skattemyndighetene der dette er mulig. Informasjon fra kunden kombinert med gjelds- og ligningsopplysning danner grunnlaget for en likviditetsvurdering som beregner hvor stort lån kunden har evne til å betjene. Dersom kunden har negativ beregnet likviditet etter en renteøkning på 3 prosentpoeng på all gjeld blir lånesøknaden avslått. Informasjon om panteobjekter hentes automatisk både fra Eiendomsverdi og Ambita, ved høy belåning eller usikkerhet om panteobjekters verdi bestilles det i tillegg e-takst.

For bedriftskunder blir regnskapsdata og selskaphistorikk hentet direkte fra Foretaksregisteret, systematisert og vurdert i et system levert fra Bisnode. De søknadene

som kvalifiserer for manuell vurdering, går da videre til manuell håndtering i et saksbehandlingssystem kalt IQ-Bank.

Manuell Kredittvurdering

For de saker som går til manuell behandling, har banken utarbeidet en kredittveiledning som bygger på "Styrets retningslinjer for kredittgivning - Instabank", samt de administrativt utarbeidede kreditt håndbøkene. Banken har som målsetning at manuell kredittbehandling skal reduseres mest mulig etter hvert som den automatiserte kredittvurderingsprosessen blir bedre og bedre. Den manuelle behandlingen består både av en vurdering av søknader før tilbud blir gitt, og verifisering av inntekts- og gjeldsopplysninger og vurdering av pantesikkerhet. Behovet for manuell saksbehandling er blitt vesentlig redusert etter innføringen av gjeldsregister og muligheten til å hente selvangivelse direkte fra Skatteetaten i Norge. Alle pantelån og bedriftslån er imidlertid gjenstand for manuell vurdering og kontroll, samt rådgivning tilpasset kundens behov og situasjon.

Fullmaktssystem

I tråd med styrets retningslinjer for kredittgivning i Instabank er det utarbeidet et fullmaktssystem som styrer bankens kredittrisiko ved å ta høyde for individuelle forskjeller blant bankens fullmaktshavere ut fra erfaringsgrunnlag og for å styre kredittgivningen generelt. Pantelån og bedriftslån over en viss størrelse må godkjennes av en kredittkomité bestående av bankens ledelse.

Dette fullmaktssystemet styrer den operasjonelle risikoen og indirekte den kredittmessige risikoen.

Rutiner og prosedyrer

Presise rutiner og prosedyrer er avgjørende for en god styring av kredittrisikoen. Instabank har utarbeidet detaljerte rutiner og prosedyrer for hver operasjon som innebærer risiko. Disse er gjenstand for stadig revisjon, og kontinuerlig trening av ansatte sikrer etterlevelse av disse rutinene og prosedyrene. Det ble i perioden september 2020 til juni 2021 gjennomført et større prosjekt i banken for kartlegging, kontroll og håndtering av bankens operasjonelle risiko. Det ble etablert et nytt rammeverk for håndtering av operasjonell risiko som er blitt praktisert siden juni 2021. Banken har siden 1. oktober 2022 benyttet sjablongmetoden for beregning av kapitalbehov for dekning av bankens operasjonelle risiko. Banken har meldt dette til Finanstilsynet.

Verdivurdering av pantesikkerhet

Banken tilbyr lån med pant i bolig på inntil 85 % av panteobjektets verdi. Banken benytter ikke utlånsforskriftens unntakskvote til å gi lån med høyere belåningsgrad enn 85 % og per 31.12.2023 var den gjennomsnittlige belåningsgraden i bankens pantelånsportefølje på ca. 67 %. Banken benytter Eiendomsverdi sine verdiestimerer der usikkerheten knyttet til verdsettelsen er lav. Dersom Eiendomsverdi ikke kan verdivurdere panteobjektet med lav grad av usikkerhet, blir det krevd fremleggelse av e-takst som ikke skal være mer enn 3 måneder gammel. Banken gjennomfører også årlig stresstest på eiendomspriser for å estimere konsekvensene for kapitaldekningen og økt kredittrisiko ved ulike scenarier med fall i boligpriser. Konklusjonen fra disse stresstestene er at et boligprisfall på 10 % ikke vil påvirke bankens kredittrisiko eller vekstplaner i vesentlig grad, men at et boligprisfall på 20 % ville medføre at banken enten må redusere utlånsveksten eller gjennomføre en emisjon for å opprettholde veksttakten. Selv et boligprisfall på 20 % vil imidlertid kunne håndteres ved å stanse eller bremse kraftig på nysalg slik at banken ikke kommer i brudd med kapitalkrav.

Mislighold og inkasso

Som en del av oppfølgingen og styringen av bankens kredittrisiko, inngår også en strukturert oppfølging av bankens misligholdte engasjementer.

Banken har tidligere hatt forward flow avtaler, der misligholdte lån selges til et inkassobyrå når lånet er misligholdt i mer enn 90 dager. Siden 2021 har banken valgt å ikke ha forward flow avtaler, men heller inngått ordinære inkassoavtaler med henholdsvis Instrum og Axactor. Banken har også solgt misligholdsporteføljer ad-hoc ved noen anledninger, men banken har ikke solgt noen misligholdte lån siden august 2022. Banken har gjort 5 slike porteføljesalg, alle med positiv resultat effekt. Porteføljesalgene reduserer bankens risiko og bekrefter at banken foretar en tilstrekkelig tapsnedskrivning på misligholdte lån.

Tirspunkt	Land	Balanse (NOK)	Regnskapseffekt (NOK)
Desember 2017	Norge	7 324 012	-
Desember 2020	Norge	161 963 852	2 234 023
November 2021	Finland	28 422 567	2 685 710
Juli 2022	Finland	53 124 371	2 796 198
August 2022	Norge	80 900 592	2 001 885

Ansvar for innfordring ligger i Risk avdelingen, hvilket gjør at innsikten fra innfordringsarbeidet umiddelbart kan implementeres i bankens risikoanalyser og anbefalinger til kredittkomitéen. Det er kredittkomitéen som beslutter endringer i bankens kredittprosesser.

Det er et nært samarbeid mellom Risk avdeling og kundesenteret som behandler lånesøknader. Dette bidrar til en god informasjons- og erfaringsflyt mellom disse to avdelingene. Målet er at erfaringer som akkumuleres i avdeling for Risk benyttes aktivt i kompetanseutviklingen til bankens saksbehandlere og ved utviklingen av nye rutiner for søknadsbehandling.

Instabanks beregning av minstekrav knyttet til kredittrisiko er basert på standardmetoden slik den er definert i CRR2 forordningen. All eksponering vektet med de satser som er fastsatt av myndighetene.

Klassifisering av kredittrisiko:

Alle lån har flytende rentebetingelser i henhold til markedspris og virkelig verdi av disse lånene anses å være lik bokført verdi.

Brutto og netto utlån og fordringer på kunder		
Beløp i NOK tusen	31.12.23	31.12.22
Kasse-/drifts- og brukskreditter	722 007	614 134
Kasse-/drifts- og brukskreditter bedrifter	66 339	0
Nedbetalingslån bedrifter	2 043	0
Nedbetalingslån uten pantesikkerhet	2 907 844	2 407 929
Nedbetalingslån med pantesikkerhet i bolig	2 524 139	1 758 131
Fordringer på kunder	51 487	38 173
Balansført agentprovisjoner	149 521	129 360
Etableringsgebyr	-85 956	-73 118
Brutto utlån til og fordringer på kunder	6 337 423	4 874 609
Nedskrivninger på utlån og fordringer på kunder	-343 915	-200 579
Netto utlån til og fordringer på kunder	5 993 508	4 674 030
Individuelle nedskrivninger på misligholdte lån i balansen (steg 3)		
Beløp i NOK tusen	2023	2022
Individuelle nedskrivninger ved inngangen til perioden	-146 922	-125 436
Endring i individuelle nedskrivninger i perioden (steg 3)	-130 246	-21 486
Individuelle nedskrivninger ved utgangen av perioden	-277 168	-146 922
Nedskrivninger på grupper av utlån i balansen (steg 1 og 2)		
Beløp i NOK tusen	2023	2022
Nedskrivninger på grupper av utlån ved inngangen til perioden	-53 657	-57 379
Endring i nedskrivning på grupper av utlån i perioden (steg 1 og 2)	-13 090	3 722
Nedskrivning på grupper av utlån ved utgangen av perioden	-66 747	-53 657
Spesifikasjon av tap på utlån i resultatet		
Beløp i NOK tusen	2023	2022
Endring i nedskrivning på grupper av utlån i perioden (steg 1 og 2)	-11 034	5 252
Endring i individuelle nedskrivninger i perioden (steg 3)	-127 354	-34 420
Konstaterte tap i perioden	-5 351	-71 062
Tap på utlån i perioden	-143 740	-100 230
Aldersfordeling av utlånsbalansen		
Beløp i NOK tusen	31.12.23	31.12.22
Ikke forfalte utlånsengasjementer	4 500 310	3 597 043
Forfalt engasjement inntil 30 dager	794 218	663 461
Forfalte engasjementer mellom 31-60 dager	263 108	156 549
Forfalte engasjementer mellom 61-90 dager	52 618	34 838
Forfalte engasjementer 91 dager +	663 605	366 475
Sum	6 273 858	4 818 367
Aldersfordeling av utlånsbalansen i prosent av brutto utlån		
Beløp i NOK tusen	31.12.23	31.12.22
Ikke forfalte utlånsengasjementer	71,7 %	74,7 %
Forfalt engasjement inntil 30 dager	12,7 %	13,8 %
Forfalte engasjementer mellom 31-60 dager	4,2 %	3,2 %
Forfalte engasjementer mellom 61-90 dager	0,8 %	0,7 %
Forfalte engasjementer 91 dager +	10,6 %	7,6 %
Sum	100,0 %	100,0 %

Alle kunder i banken klassifiseres med en PD (sannsynlighet for mislighold) og tilhørende risikoklasse ved hver månedsslutt utifra bankens eget utviklede adferdsscorekort. Inndelingen i risikoklasser under er basert på klassifiseringen av kunder per 31.12.2023.

31.12.23				
Risikoklasse	Antall	Balanse	Andel	Gj.snittlig PD
A 0 - 2,5 %	5 466	227 189	3,7 %	1,5 %
B 2,5 % - 5,0 %	10 502	1 085 678	15,5 %	4,1 %
C 5,0 % - 7,5 %	2 210	949 555	15,5 %	5,9 %
D 7,5 % - 10,0 %	3 730	930 004	15,1 %	8,4 %
E 10,0 % - 12,5 %	6 153	811 777	13,2 %	10,9 %
F 12,5 % - 15,0 %	1 789	250 016	4,1 %	14,4 %
G 15,0 % - 17,5 %	166	71 482	1,2 %	16,1 %
H 17,5 % - 20,0 %	744	70 001	1,1 %	18,8 %
I 20,0 % - 25,0 %	1 173	155 352	2,5 %	22,6 %
J 25,0 % - 30,0 %	1 887	285 889	4,7 %	28,8 %
K 30,0 % - 40,0 %	1 069	226 212	3,7 %	35,2 %
L 40,0 % - 50,0 %	708	108 552	1,8 %	43,6 %
M 50,0 % - 75,0 %	1 969	418 748	6,8 %	60,8 %
N 75,0 % - 100,0 %	263	66 303	1,1 %	79,8 %
Sum klassifisert	37 829	5 656 760	90,0 %	
Ikke klassifisert	5 835	617 099	10,0 %	17,3 %
Sum	43 664	6 273 858	100,0 %	

Bankens tapsabsorberende evne gjennom de løpende resultatene vurderes som meget god ettersom banken har en høy rentemargin på utlån. I tillegg er bankens tapsabsorberende evne gjennom bankens egenkapital sterk, gitt de svært høye kapitalkravene banken har.

5.3 Markedsrisiko

5.3.1 Definisjon av markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for tap som følge av svingninger i aksjekurser, obligasjoner, kredittspreader, renter og valutakurser. Risiko for tap ved svingninger i aksjekurser, obligasjoner og kredittspreader er knyttet til bankens beholdning av finansielle instrumenter, mens risiko for tap ved svingninger i valutakurser og renter både er knyttet til bankens beholdning av finansielle instrumenter og dens øvrige virksomhet.

5.3.2 Håndtering av markedsrisiko

Styret i banken har vedtatt retningslinjer for håndtering av markedsrisiko. Banken har en likviditetsbeholdning av lett omsettelige andeler i verdipapirfond av LCR-kvalitet som sikrer at banken har tilgang på likviditet i en normalsituasjon og i en krisesituasjon. Banken har i tillegg plasseringer i oppgjørsbanken DNB samt pengemarkedsfond. Banken ønsker ikke å ta markedsrisiko for å øke avkastningen ut over det som følger av denne likviditetsforvaltningen.

Alle plasseringene er langsiktige, uten henblikk på videresalg. Banken har ingen handelsportefølje og avsetter derfor ikke til markedsrisiko under pilar 1. Det avsettes derimot for kredittrisikoen som obligasjonene er eksponert for basert på en risikovekting på mellom 0 og 25 % i tråd med CRR2 forordningen.

Banken har utlån i EUR, SEK og NOK, innskudd i EUR, SEK og NOK, samt leverandørkostnader i EUR, SEK og NOK. Banken har derfor en valutarisiko som er netto eksponering i EUR, SEK og NOK. Eksponeringen i utenlandsk valuta sikres gjennom valutaterminer, og den usikrede valutaeksponeringen skal holdes innenfor en ramme fastsatt av styret til maksimalt 2 % av ansvarlig kapital.

5.3.3 Definisjon av valutarisiko

Valutarisiko er definert som risikoen for at svingninger i valutakurser kan ha negativ effekt på bankens resultat og verdi av bankens eiendeler målt i norske kroner. Dersom banken har ulik beholdning av passiva og aktiva i en fremmed valuta vil store valutasingninger også påvirke bankens likviditet.

5.3.4 Håndtering av valutarisiko

Banken har utlån og innskudd i euro og i SEK. Banken har imidlertid ulik mengde utlån og innskudd i de forskjellige valutaene. Dette eksponerer banken for valutarisiko ettersom valutaene kan variere kraftig i kurs mot NOK. Denne risikoen håndteres ved kjøp av valutawapper på tilsvarende beløp som bankens netto eksponering i euro og SEK.

Når euroen styrker seg mot NOK og SEK vil utlånsbalansen øke mer enn innskuddene og således føre til redusert innskuddsdekning.

Bankens valutarisiko håndteres ved å balansere utlån og innskudd i euro og SEK slik valutaendringer ikke påvirker bankens resultat.

5.3.5 Definisjon av renterisiko

Renterisiko oppstår når det er forskjeller i rentebindingstiden mellom innlån og utlån, og i situasjoner der innlånsrenten øker mer enn det banken har mulighet til å kompensere ved å øke utlånsrenten.

5.3.6 Håndtering av renterisiko

I de fleste tilfeller tilpasser Instabank seg til de endringer som konkurrentene gjør på sine produkter.

Dersom banken ønsker å endre innskudds- eller utlånsrenten i kundens disfavør, må dette gjøres med henholdsvis 2 måneders varsel. Når renten endres i kundens favør, kan renten endres umiddelbart. Banken har ingen fastrenteavtaler så endringer i markedsrenten har begrenset effekt på bankens resultat. Varslingsfristene gjør imidlertid at banken vil kunne bli påført tap som følge av at rentekostnadene øker før renteinntektene øker, eller at renteinntektene faller før rentekostnadene faller.

Banken beregner renterisiko (IRRBB; Interest Rate Risk in the Banking Book) etter modellen som er beskrevet i CRR2 og EBA/GL/2018/02 (Guidelines on the Management of Interest rate risk arising from non-trading book activities).

Det følger av regelverket at banken skal beregne både tap av inntekt (NII metoden – Net Interest Income) og tapt økonomisk verdi på egenkapitalen (EVE metoden – Economic Value of Equity) ved ulike scenarier. For Instabank sin del vil forskjellen på de to modellene kun reflektere skattekostnaden, og det er EVE metoden som gir høyest tap.

Banken har beregnet en maksimal EVE per 31.12.2023 på ca. 4,9 MNOK.

Sensitivitetsberegning av renterisiko pr. 31.12.23 ved bruk av NII metoden:

Renterisiko						31.12.2023
<i>(Beløp i NOK tusen)</i>						
Eiendeler	1 måned	2 måneder	3 måneder	N/A	SUM	
Utlån til kredittinstitusjoner	264 224					264 224
Utlån til kunder		5 993 508				5 993 508
Obligasjoner og - fondsplasseringer			943 254			943 254
<i>Immaterielle eiendeler</i>				26 923		26 923
<i>Varige driftsmidler</i>				15 094		15 094
<i>Finansielle derivater</i>				1 273		1 273
<i>Eiendeler ved utsatt skatt</i>				1 883		1 883
<i>Andre eiendeler</i>				31 124		31 124
Totale eiendeler	264 224	5 993 508	943 254	76 297		7 277 283
Gjeld						
Innskudd fra kunder		6 126 572				6 126 572
Hybrid og tilleggs kapital			176 900			176 900
<i>Annen gjeld</i>				106 573		106 573
<i>Innskudd egenkapital</i>				578 692		578 692
<i>Annen egenkapital</i>				288 547		288 547
Total gjeld	-	6 126 572	176 900	973 811		7 277 283
Netto eksponering	-264 224	133 064	-766 354	897 515		-
Sensitivitetsberegninger på resultatet (NII) ved renteendringer parallelt skift opp og ned med 200 bp for ett år						
Renterisiko 200bp parallellskift for ett år						
Fixed rate period	1 måned	2 måneder	3 måneder	NV Risk	20 % buffer	NV risiko etter justering
Durasjon (dager)	7	60	90			
NIBOR	4,59 %	4,66 %	4,73 %			
Tid til forfall år	0,02	0,17	0,25			
Nåverdi (0 bp)	-263 994	132 058	-757 551	-889 487		
Nåverdi +200 bp	-263 897	131 642	-753 977	-886 232		
Differanse (Nåverdi +200bp - Nåverdi 0bp)	97	-416	3 574	3 255	651	3 906
Nåverdi -200 bp	-264 093	132 483	-761 211	-892 821		
Differanse (Nåverdi -200bp - Nåverdi 0bp)	-99	425	-3 660	-3 334	-667	4 001

Sensitivitetsberegning av renterisiko pr. 31.12.23 ved bruk av EVE metoden:

	EVE			Delta EVE			Net EVE
	EUR	NOK	SEK	EUR	NOK	SEK	
No Scenario	-366 315 375	1 392 714 575	52 976 206				
IRRBB parallell shock up	-370 126 982	1 419 594 036	52 919 361	-3 811 607	26 879 461	-56 845	9 571 279
IRRBB parallell shock down	-360 390 299	1 386 803 264	52 997 976	5 925 076	-5 911 311	21 770	-2 937 888
IRRBB short rates shock up	-368 478 914	1 414 689 946	52 893 847	-2 163 539	21 975 371	-82 359	8 741 788
IRRBB short rates shock down	-363 915 436	1 386 591 305	52 993 153	2 399 939	-6 123 270	16 947	-4 906 354
IRRBB steepener shock	-368 341 686	1 388 872 925	52 998 301	-2 026 311	-3 841 650	22 095	-2 015 264
IRRBB flattener shock	-365 695 127	1 417 127 464	52 909 831	620 248	24 412 889	-66 375	24 999 950

5.4 Operasjonell risiko

5.4.1 Definisjon av operasjonell risiko

Instabank definerer følgende operasjonelle risikoer som de viktigste;

- IKT-risiko (driftsavbrudd)
 - utkontraktering
 - egenutvikling
- Svindel og misligheter, ”tabber og feil”
- Personalrisiko
- Kundeklager og omdømmerisiko - defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av misfornøyde kunder, sviktende tillit og omdømme i markedet, hos kunder, motparter, aksjeeiere og myndigheter

5.4.2 Håndtering av operasjonell risiko

Styret har vedtatt rammer og måltall på de ulike operasjonelle risikoene som registreres i et sentralt hendelsesregister, og som Direktør Compliance & Risikostyring rapporterer på til styret hvert kvartal. Banken har også et internkontrollsystem som administreres av bankens Direktør Compliance & Risikostyring. Internkontrollen evalueres av styret to ganger i året, i forbindelse med vedtagelse av bankens ICAAP og i forbindelse med styrets evaluering av bankens internkontroll med ledelsesrapportering fra hvert medlem av ledergruppen.

I perioden september 2020 til juni 2021 ble det gjennomført et større prosjekt i banken for kartlegging av operasjonelle prosesser, samt identifisering av risikoer og hensiktsmessige kontroller og tiltak for håndtering av den operasjonelle risikoen. Prosjektet har ledet til økt innsikt i bankens operasjonelle risikoer og en rekke nye prosesser, rutiner og kontroller.

Håndtering av IKT-risiko

Banken er oppmerksom på at utkontraktering av tjenester stiller selskapet ovenfor utfordringer hva gjelder operasjonell risiko. Risikoen vedrørende utkontraktering håndteres i hovedsak ved kontinuerlig oppfølging av eksterne samarbeidspartnere og ved fokus på kvalitet og stabilitet ved valg av leverandører. Banken har i 2023 evaluert og oppdatert alle risikovurderingene av bankens utkontrakteringer og lagd nye oppfølgingsplaner der det har vært behov for det.

I utgangspunktet er det tanken at den operasjonelle risikoen knyttet til drift av selskapets egenutviklede systemer reduseres ved at de driftes av eksterne, profesjonelle partnere. Egenutvikling av systemer innebærer større utfordringer mht. nøkkelpersoner og tilgang på riktig kompetanse.

Håndtering av svindel og misligheter

Når det gjelder svindel og misligheter fra kunders side har Instabank som policy at alle forsøk og konkrete svindelsaker skal politianmeldes. Det har vært en markant nedgang i antallet ID-tyveri og svindelsaker etter innføringen av SBL og gjeldsregister i Norge.

Følgende forebyggende og kontrollerende tiltak er iverksatt med tanke på egne medarbeidere:

- Full sporbarhet i saksbehandlingssystemer
- God tilgangskontroll
- Systemmessige begrensninger

- Krav til arbeidsdeling
- Stikkprøvekontroll månedlig

Håndtering av personalrisiko

Instabank søker å håndtere personalrisikoen ved å være en attraktiv arbeidsplass gjennom bl.a.:

- Markedsmessig lønn og øvrige betingelser
- Intern kompetanseutvikling (kurs, videreutdanning etc.)
- Godt arbeidsmiljø
- Sosiale arrangementer
- En positiv og inkluderende kultur
- Normal arbeidstid og arbeidsbelastning
- Tilrettelegging for bruk av hjemmekontorløsninger

Håndtering av kundeklager og omdømmerisiko

Det er et sterkt fokus på kundeopplevelse og kundevennlighet i bankens produkt- og prosessutvikling. Det gjennomføres også kundeundersøkelser for å forsikre oss om at bankens kunder er fornøyde. Siste kundeundersøkelse som ble gjennomført var i september 2023. Det var 1978 kunder som deltok i undersøkelsen og hele 82,7 % svarte at de enten var meget fornøyd eller stort sett fornøyd med å være kunde i Instabank. Banken følger også opp tilbakemeldinger gitt gjennom Trustpilot. Banken hadde ved årsskiftet fått ca. 2300 anmeldelser med en snittscore på 4,6 på en skala fra 1 – 5.

Banken har forøvrig en egen rutine for håndtering av kundeklager for å sikre at misfornøyde kunder blir ivaretatt på en god måte.

Omdømmerisiko deles i kortsiktig- og langsiktig risiko. På kort sikt vil for eksempel god likviditetsstyring og -beredskapsplaner kunne avhjelpe en eventuell vanskelig situasjon forårsaket av et plutselig fall i kundenes tillit til banken.

Instabank er en liten aktør, og bankens finansiering er i hovedsak basert på egenkapital og innskudd fra kunder. Dersom omdømmesvikten er så betydelig at det kan true bankens evne til å tiltrekke seg kunder og generere lønnsomhet, vil det igjen kunne føre til at innskuddskunder tar ut sine innskuddsmidler. Dette kan føre til at banken kommer i en presset likviditetssituasjon.

På lengre sikt vil faren for å ikke nå forventet lønnsomhet være til stede, noe som igjen kan gjøre det mer krevende å opprettholde en solid kapitaldekning.

Instabank søker å redusere omdømmerisikoen ved å:

- Ha sterkt fokus på kundetilfredshet
- Føre dialog med kunder, myndigheter, arbeidstakere, organisasjoner og andre interessenter
- Ikke gå inn i kontroversielle prosjekter med kontroversielle aktører
- Følge nasjonale og internasjonale regler og normer
- Følge samme praksis som andre finansinstitusjoner

5.5 Likviditets- og finansieringsrisiko (ILAAP)

5.5.1 Definisjon av likviditets- og finansieringsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke klarer å oppfylle sine løpende forpliktelser uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på aktiva som må realiseres eller i form av ekstra dyr finansiering.

5.5.2 Håndtering av likviditets- og finansieringsrisiko

5.5.2.1 Generelt om risikorammer for håndtering av likviditets- og finansieringsrisiko

Styret i Instabank har fastsatt retningslinjer for håndtering av likviditetsrisiko som skal sikre at banken ikke tar uønsket likviditets- og finansieringsrisiko og at banken etterlever reglene i forskrift om forsvarlig likviditetsstyring.

Banken skal være forsvarlig og langsiktig finansiert hovedsakelig gjennom innskudd og finansiering skal være tilstrekkelig diversifisert. Banken skal til enhver tid ha en likviditetsreserve som skal bestå av plasseringer av høy kvalitet. Likviditetsreserven skal bestå av innskudd i Norges Bank, innskudd i DNB og/eller fondsplasseringer av LCR kvalitet nivå 1 eller 2.

Styring av likviditetsrisiko skjer gjennom fastsettelse av rammer for finansieringsstruktur, krav til diversifisering av finansieringen samt krav til LCR, NSFR og Likviditetsindikator 1 & 2.

Styret har vedtatt en krisehåndterings- og gjenopprettingsplan i tråd med reglene i krisehåndteringsdirektivet. Denne beskriver tiltakene som skal iverksettes dersom banken kommer i en alvorlig likviditetskrise.

Banken opplevde at likviditeten falt kraftig i mars 2020 i forbindelse med koronakrisen og den kraftige styrkingen av euro. Likviditeten falt ikke så lavt at krisehåndterings- og beredskapsplanen måtte iverksettes, men flere av virkemidlene ble tatt i bruk, blant annet en betydelig økning i innskuddsrenter og stans i utlån. Dette førte til at likviditeten raskt økte igjen og i løpet av noen uker var bankens likviditet tilbake på ønsket nivå.

5.5.2.2 Organisering og kontroll

CFO har ansvar for løpende overvåkning, styring og rapportering av likviditetssituasjonen samt likviditetsbudsjett og prognoser. CFO kan delegerer oppgaver, men ikke ansvaret, til ansatte i finansavdelingen. CFO skal foreslå tiltak for å bedre likviditetssituasjon til CEO og bankens ledergruppe, som beslutter tiltak som f.eks endring av rentebetingelser på innskudd.

CFO har ansvaret for å orientere om bankens likviditetssituasjon ukentlig i bankens ledermøter eller oftere til bankens ledergruppe ved behov.

Direktør Compliance og Risikostyring har et uavhengig kontroll- og rapporteringsansvar for oppfyllelse av rammene for likviditetsrisiko samt stresstester direkte til styret.

5.5.2.3 Risikomåling og prognoser for likviditetsbehov

Banken har metoder for å identifisere, måle og overvåke bankens likviditetsbehov og likviditetsrisiko. Det utarbeides likviditetsprognoser både på kort sikt og på lang sikt. Banken har rutiner som sikrer at dette gjøres på en konsistent måte.

5.5.2.4 Stresstester

Banken gjennomfører stresstester for å analysere likviditetssituasjonen. Stresstestene skal belyse om banken har tilstrekkelig likviditet til å unngå betalingsproblemer og til å tilfredsstille de rammer for likviditetsrisiko som er fastsatt i dette dokumentet på kort og lang sikt.

Stresstestene skal omfatte alternative scenarioer som dekker selskapsspesifikke hendelser, markedsspesifikke hendelser og en kombinasjon av disse.

Banken skal gjennomføre stresstester av likviditetssituasjonen hvert kvartal eller oftere ved behov. Resultatet av stresstestene skal rapporteres til styret hvert kvartal som en del av bankens risikorapportering. Administrasjonen vurderer regelmessig forutsetningene som benyttes i analysene.

Erfaringene fra stresstestene brukes når styret vurderer likviditetsstrategien og vedtar retningslinjer og rammer for likviditetsrisiko og risikotoleranse og oppdaterer beredskapsplanen

5.5.2.5 Rutiner for overvåking

CFO skal løpende overvåke likviditetsrisikoeksponeringen og finansieringsbehovet. Og skal også være ansvarlig for at det rapporteres i henhold til styrets retningslinjer.

Dersom det oppdages brudd på interne rammer og retningslinjer skal det rapporteres umiddelbart til adm. direktør. Alvorlige brudd skal rapporteres til styret.

5.5.2.6 Styre- og ledelsesrapportering

Finansavdelingen rapporterer jevnlig til styret og ledelsen. Rapporteringen er ment å gi et helhetlig bilde av bankens likviditetssituasjon.

Følgende faste rapportering er lagt til grunn for oppfølgingen av likviditeten:

- CFO skal daglig rapportere til ledergruppen om utviklingen i bankens bankbeholdning og utviklingen i innskudd og utlån.
- CFO skal ukentlig rapportere til ledergruppen om utviklingen i hele likviditetsbeholdningen for innskudd, utlån, bankinnskudd samt obligasjons- og fondsplasseringer fordelt etter motpart og valuta. Likviditetsrapporten skal gjennomgå i bankens ukentlige ledermøter.
- Likviditetssituasjonen skal rapporteres til styret hver måned som en del av økonomirapporten og hvert kvartal skal styret motta en utvidet likviditetsrapport.
- Etterlevelsen av rammer for likviditetsrisiko skal overvåkes av Direktør for Compliance og risikostyring og rapporteres kvartalsvis til bankens ledergruppe og til bankens styre som en del av risikorapporteringen.

I en stressituasjon skal bankens ledelse og styre motta rapportering hyppigere. Da banken opplevde en stresset likviditetssituasjon i mars 2020 ble det i en periode rapportert daglig til styrets leder.

5.6 Endring i regulatoriske forhold og rammebetingelser

5.6.1 Definisjon av endringer i rammebetingelser

Regulatoriske forhold og rammebetingelser defineres som det regelverk Instabank må forholde seg til innenfor de forretningsområder selskapet driver i.

5.6.2 Håndtering av endringer i rammebetingelser

Når det gjelder mulige endringer i konsesjonskrav og/eller rammevilkår, er risiko søkt håndtert på følgende måte:

- Aktiv bruk av Finansdepartementets, Finanstilsynets, Datatilsynets og Arbeidstilsynets hjemmesider, som blant annet innebærer automatisk varsel ved utsending av rundskriv og pressemeldinger etc.
- Direktør Compliance & Risikostyring har ansvaret for umiddelbar distribusjon av eventuelle endringer internt, og oppfølging av at disse implementeres.
- Aktiv bruk av Finans Norges hjemmeside, som gir en god oversikt over konkrete endringer.
- Kursing og kompetansebygging internt, for eksempel i regi av Finans Norge, Norges Juristforbund etc.
- Være "føre var", det vil si at banken skal ha et aktivt forhold til politiske signaler som omhandler finansnæringen
- Avstå fra spekulativ og kontroversielle forretningsmetoder som kan være utsatt for nye reguleringer.
- Etablere bredde i distribusjonen
- Medlemskap i Finansieringsselskapenes forening gir banken innsikt i bransjens utvikling og muligheten for samarbeid om tilpasning til nye regulatoriske krav.
- Rammeavtale med konsulentselskapet Advisense, advokatfirmaet Thommessen og advokatfirmaet Hannes Snellman (Finland).

5.8 Forretningsrisiko

5.8.1 Definisjon av forretningsrisiko

Forretningsrisiko er definert som inntjenings- og marginrisiko, samt konsentrasjonsrisiko på et overordnet nivå knyttet til avhengighet av enkeltprodukter eller distribusjonskanaler som kan påvirkes av regulatoriske eller markedsmessige forhold.

5.8.2 Håndtering av forretningsrisiko

Instabank startet i 2016 med kun forbrukslån i Norge som inntektsbringende produkt. De første årene hadde banken en forretningsmessig konsentrasjonsrisiko på produktnivå, men det var allerede fra start en del av bankens strategi at denne risikoen skulle reduseres gjennom geografisk ekspansjon og lansering av nye produkter og inntektskilder slik som forsikringsdistribusjon. Allerede i 2018 lanserte banken forbrukslån i Finland og Sverige, og deretter kredittkort og salgfinansiering i Norge i 2019. I 2020 lanserte banken lån med pant i bolig. Banken har hatt en god vekst på lån med pant i bolig, og ved utgangen av 2023 utgjorde lån med pant i bolig ca. 40 % av bankens samlede utlån og over 60 % av bankens utlån i Norge. Dette produktet har vesentlig lavere risiko enn usikrede lån og har bidratt til å redusere både kredittrisikoen og forretningsrisikoen til banken. I august 2023 lanserte banken også kassekreditt til små og mellomstore bedrifter, og ved utgangen av 2023 hadde banken 98 bedriftskunder med 68 MNOK i utlånsbalanse.

Det forventes at lån med pant i bolig og lån til bedrifter vil å utgjøre en stadig større andel av bankens samlede utlånsportefølje.

Trenden de siste årene og erfaring fra andre land tilsier at en større andel av personmarkedslånene gis gjennom agenter og låneformidlere og at dette bidrar til å drive utlånsrentene nedover.

En fordel ved agentkanalen er at den har en forutsigbar akkvisisjonskostnad, i motsetning til direktekanalen der lønnsomheten ved de enkelte markedsføringstiltakene er mer usikre. En annen fordel ved at provisjonen utbetales kun når et lån er utbetalt, er at det blir enkelt å måle lønnsomheten.

Den største ulempen med agentkanalen er at banken gjør seg avhengig av agentene og at banken er i konkurranse med de øvrige bankene i denne kanalen for hver eneste lånesøknad. Dette gjør at snittrenten som banken klarer å hente ut gjennom agentkanalen gjennomgående ligger lavere enn i direktekanalen.

Ved å bli avhengig av agentene utsettes banken også for press på provisjonssatsene da bortfall av en eller flere av bankens viktigste agenter vil kunne få vesentlig betydning for bankens nysalg og vekst. Banken har redusert avhengigheten av agenter ved å samarbeide med flere store agenter, samt ved å ha bygget opp en sterk direktekanal. Målet er at agentkanalen på sikt hovedsakelig skal benyttes som supplement til direktekanalen.

Banken vurderer at forretningsrisikoen er blitt vesentlig redusert gjennom geografisk ekspansjon og lansering av nye produkter. I årene fremover forventes det at den forretningsmessige og strategiske risikoen vil bli enda lavere i takt med at lån med pant i bolig og ulike typer bedriftsfinansiering vil utgjøre en stadig større andel av bankens utlån.

5.9 Systemrisiko

5.9.1 Definisjon av systemrisiko

Systemrisiko er definert som risikoen for at hele det finansielle systemet rammes som følge av smitteeffekter når en eller flere finansinstitusjoner opplever finansielle problemer.

5.9.2 Håndteringen av systemrisiko

Banken håndterer systemrisikoen gjennom å diversifisere bankens pengeplasseringer. Selv om kjennetegnene ved en finansiell systemkrise er at den rammer bredt, så anses det som en stor fordel å spre bankens midler på flere banker og flere pengemarkedsfond med ulik plasseringsprofil. En eventuell krise vil ikke nødvendigvis ramme like hardt og på samme tidspunkt i alle finansinstitusjonene, det reduserer derfor risikoen betydelig å diversifisere plasseringen av overskuddslikviditet. Det gjøres også en vurdering av de enkelte bankenes soliditet før en eventuell pengeplassering.

Risikoen for at en større andel av innskuddskundene tar ut sine midler i en finansiell stressituasjon søkes redusert gjennom å ha en rentemodell som favoriserer innskudd under kr. 2 millioner. Innskudd under 2 millioner er dekket av innskuddsgarantien til Bankenes sikringsfond og anses derfor som vesentlig mindre utsatt for innskuddsflukt. Bankens samlede innskudd som ikke er dekket av innskuddsgarantien til Bankenes sikringsfond utgjorde per 31.12.2023 mindre enn 1 % av innskuddene.

Banken håndterer denne risikoen også gjennom å ha god innskuddsdekning, og en betydelig reserve plassert på bankens oppgjørskonto.

6. Klimarisiko/ESG

Selskaper i dag forventes i økende grad å bidra til en bærekraftig fremtidsutvikling. Nasjonale og internasjonale krav og forventninger legger føringer for selskapers aktiviteter, og «business as usual» er ikke lenger akseptert – eller tilstrekkelig. Overgripende initiativer slik som EUs handlingsplan for bærekraftig finans og the European Green Deal står sentralt i utviklingen, i tillegg til at nasjonale tilsynsmyndigheter også er opptatt av dette.

Instabank opplever at sentrale interessenter ønsker å forstå hvordan banken tar ansvar og arbeider med ESG (Environment, Social og Governance) og bærekraft. Tematikken har lenge vært på bankens agenda, og i 2023 har banken gjennomført et større prosjekt for å integrere ESG (og spesielt forhold knyttet til klima og miljø) i sentrale deler av virksomheten, samt å synliggjøre og forbedre arbeidet som allerede gjøres. ESG er viktig for Instabank, og banken ønsker å levere på de høye forventningene som stilles til banken. I 2023 ble banken sertifisert som miljøfyrtårn og Styret besluttet en helt ny Styrets retningslinje for bærekraftig bankdrift som legger føringene for hvordan banken skal håndtere ESG og bærekraft i virksomheten i tiden fremover.

Dette kapittelet er ment å gi en overordnet beskrivelse av det regelverk som banken er underlagt i tilknytning til ESG, samt Instabanks planer og pågående arbeid med ESG. Banken har også lansert et nytt dedikert område på bankens nettside der det blir lagt ut informasjon om bankens arbeid innen ESG og bærekraft, samt bankens årlige Bærekraftsrapport, Åpenhetsrapport m.m.

6.1 Gjennomgang av sentrale krav og forventninger

6.1.1 Rapportering- og offentliggjøringskrav

Instabank gir en årlig redegjørelse om miljø, sosiale forhold, arbeidsmiljø, likestilling og ikke-diskriminering, overholdelse av menneskerettigheter og bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i henhold til Regnskapsloven §3-3c. Regnskapsloven § 3-3c er endret med virkning fra 1. juli 2021, som sørger for full gjennomføring av NFRD art. 19a i Norsk lov. Instabank vil følge de oppdaterte kravene. Nytt for 2023 er at banken vil gi disse opplysningen i en mer utfyllende Bærekraftsrapport fremfor å innlemme det i bankens finansielle årsrapport.

På EU-nivå arbeides det med en revisjon av NFRD; kjent som CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive). Direktivet vil omfatte en større andel selskaper, og blant annet innebære strengere krav til format og attestering av rapporteringen. Per i dag ser det ikke ut til at *små og ikke-komplekse* finansforetak i Norge som omsettes på vekstmarkeder eller Euronext Growth vil omfattes av direktivet før i 2025, men Instabank følger utviklingen i EU og norske lovgivningsprosesser tett.

CRR2 trådte i kraft i EU i juni 2021, og ble gjort gjeldende i Norge som en del av «bankpakken» fra juni 2022. Spesifikt krever forordningen (CRR art.449a) at store institusjoner med utstedte verdipapirer omsatt på et regulert marked fra juni 2022 skal offentliggjøre informasjon om ESG-risikoer, inkludert fysisk risiko (effekten av klimaendringer) og overgangsrisiko (risiko forbundet med overgangen til et lavutslippssamfunn). Instabank faller imidlertid inn under kategorien *små og ikke-komplekse* finansforetak etter CRR2, og offentliggjøringskravene blir dermed ikke gjeldende for banken før i 2025. Banken har imidlertid valgt å gi noe informasjon om dette i sin Bærekraftsrapport for 2023.

Ny lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren og et rammeverk for bærekraftige investeringer trådte i kraft 1. januar 2023. Loven gjennomfører taksonomiforordningen og offentliggjøringsforordningen.

Offentliggjøringskravene for ESG skal etter CRR2 også følge proporsjonalitetsprinsippet, noe som får betydning for omfanget av kravene for banker av ulik størrelse og kompleksitet.

Videre er det foreslått et rapporteringskrav på ESG-området til tilsynsmyndighetene, (CRR Article 430(1)(h)), som er nytt for alle foretak. I forslaget gis EBA mandat til å utarbeide en teknisk standard som blant annet spesifiserer offentliggjøringsformat for ESG-risikoer, med frist ett år fra datoen CRR3 trer i kraft, dvs. tidligst i 2026. Instabank vil fortsette å følge regelverksutviklingen knyttet til rapporterings- og offentliggjøringskravene på ESG-området under CRR2, spesielt for mindre foretak, slik at banken er godt forberedt på rapporteringskravene etter hvert som de trer i kraft i Norge.

6.1.2 Krav til styring og kontroll av ESG

ESG-hensyn er allerede godt integrert i Finanstilsynets forventninger til- og oppfølging av norske selskaper og finansinstitusjoner, spesielt når det kommer til rapportering av bærekraft og integrering av klimarisiko. For Instabank er det særlig relevant å se på Finanstilsynets modul for kredittrisiko, der tilsynet blant annet forventer at holdninger til ESG-risiko, og særskilt klimarisiko, er integrert i strategier og policies, i kredittbevilgningsprosessen og overvåking av utlånsporteføljen, samt i foretakets rapportering.

CRD V, art. 98 (8) gir EBA mandat til å vurdere mulig inkludering av ESG-risikoer i pilar 2. I juni 2021 publiserte EBA «*Report on management and supervision of ESG risks for credit institutions and investment firms*» (heretter «EBAs ESG-rapport») som inneholder anbefalinger knyttet til integrering av ESG-risikoer i forretningsstrategier, intern virksomhetsstyring og risikostyringsrammeverket, samt anbefalinger til tilsynsmyndigheter om å inkludere ESG-risikoer i vurderingen av bankers kapitalbehov. Finanstilsynet har allerede fulgt opp dette ved å forvente at ESG-risikoer skal inkluderes i bankers strategier og risikostyring, og at klimarisiko skal inngå i tilsynet med risiko og risikostyring i foretakene. Instabank vil basere seg på denne rapporten i selskapets ICAAP og videre arbeid med integrering av ESG-risiko.

EBAs retningslinjer for innvilgning og overvåking av lån, som trådte i kraft i EU fra juni 2021, angir forventninger til bevilgning av utlån og overvåking av kreditteksponeringer og skal veilede myndigheter i vurderingen av kredittinstitusjonenes arbeid. Store deler av retningslinjene gjelder allerede i dag gjennom andre forskrifter og retningslinjer, men nytt i disse retningslinjene er blant annet at ESG skal være en del av kredittrisikostrategien og at ESG skal vurderes i kredittbeslutningene. Retningslinjene er gjort gjeldende i Norge fra 1. januar 2022.

I 2017 publiserte arbeidsgruppen «Task force on Climate-related Financial Disclosures» (TCFD) under the Financial Stability Board, anbefalinger knyttet til arbeid med klimarisiko, primært rettet mot investorer, banker og forsikringselskaper. «TCFD-rammeverket» er i dag velkjent og blant annet utpekt som det anbefalte rammeverket for klimarisikorapportering av Finanstilsynet. Rammeverket tar for seg selskapets styring,

strategi, risikohåndtering og målsettinger, og går spesielt inn på hvordan foretakene kan konkretisere vurderinger av finansiell usikkerhet knyttet til klimarisiko. Instabank vil i 2024 fortsette arbeidet med å avdekke vesentlige risikoer knyttet til klimaendringer og overgangen til et lavutslippssamfunn i bankens utlånsportefølje, andre finansielle aktiviteter og i egen virksomhet, med hensikt å integrere dette i bankens risikostyring for å kontrollere og redusere bankens eksponering mot klimarisiko.

6.1.3 EU-lovgivning

Klassifiseringsforordningen, eller EU-taksonomien som den ofte omtales som, fastsetter kriterier for, og etablerer en felles forståelse av hvilke økonomiske aktiviteter og investeringer som kan regnes som bærekraftige. Klassifiseringssystemet skal videre danne grunnlag for en europeisk standard for grønne obligasjoner og en felleseuropeisk merkeordning for grønne finansielle produkter rettet mot forbrukere.

«Lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon i finanssektoren», som gjennomfører EU-taksonomien, og «offentliggjøringsforordningen» eller «Sustainable Finance Disclosure Regulation - SFDR», ble vedtatt i Stortinget i desember 2021, med ikrafttredelse 1.1.2023. I første omgang vil rapportering i Norge gjelde finansmarkedsdeltagere og foretak som etter regnskapsdirektivet (artikkel 19a og 29a) har plikt til å offentliggjøre ikke-finansiell informasjon om virksomheten, dvs. store selskaper av allmenn interesse med mer enn 500 ansatte. Instabank er ikke å anse som en finansmarkedsdeltaker i henhold til forordningen, og tilfredsstillter heller ikke kravene for rapportering som stort selskap i henhold til regnskapsdirektivet.

6.1.4 Andre sentrale forventninger

Instabank møter forventninger knyttet til arbeid med ESG, og klimarisiko spesielt, på mange områder. Som et selskap som omsettes på Euronext Oslo Børs, forventes det at selskapet rapporterer på ESG, og at rapporteringen og arbeidet med dette i selskapet baseres på grundige vesentlighetsvurderinger.

Internasjonal «best-practice»-rammeverk for ESG-rapportering inkluderer det globale rapporteringsinitiativet – GRI, og den amerikanske ekvivalenten – SASB. Disse legger også sterke føringer på hvordan det er hensiktsmessig at selskaper som Instabank presenterer ESG-informasjon til eksterne interessenter. Det er frivilling for foretak å følge disse rammeverkene, men Instabank vil se nærmere på eventuelle fordeler med å strukturere rapporteringen i tråd med disse rammeverkene i fremtidig påkrevd rapportering. Banken har valgt å utarbeide en Bærekraftsrapport for 2023 som er tilgjengelig på bankens nettside. Denne rapporten vil i tiden fremover blir gradvis utvidet med pålagte rapporteringskrav, etter hvert som de blir gjeldende for banken.

Utover de konkrete rammeverkene, foreligger det en rekke forventninger til hvordan selskaper skal arbeide med forhold knyttet til ESG og bærekraft. Dette kommer blant annet til uttrykk gjennom forventninger til dialog med ansatte, investorer, interesseorganisasjoner og konkurrenter. Instabank anerkjenner at forventningene som banken møter kan påvirke selskapet på mange måter, for eksempel gjennom økt omdømme- eller markedsrisiko, som per i dag ikke fanges opp i den tradisjonelle selskapsstyringen. Arbeidet med å avdekke hvilke forventninger banken må ta sikte på å innfri i tiden fremover er noe Instabank har jobbet med i 2023, og som banken vil jobbe videre med i 2024.

6.2 Status ESG-arbeid i banken ved utgangen av 2023

Arbeidet med ESG i Instabank har økt vesentlig i omfang i løpet av 2023. Banken har brukt mye tid og ressurser på å bli sertifisert som miljøfyrtårn, samt på å utvikle retningslinjer og rutiner for bærekraftig bankdrift. Banken får nå informasjon om alle panteobjektene energimerking og eksponering mot klimarelaterte risikoer slik som flom, ras og kvikkleire, og benytter denne informasjonen til å kartlegge og kontrollere bankens klimarisikoeksponering. På sikt vil banken også inkludere disse parameterne inn i bankens risikostyring og underwriting på engasjementsnivå.

Banken har i tillegg kartlagt ESG risikoen hos alle bankens leverandører og bedriftskunder. I forbindelse med håndteringen av søknader om bedriftsfinansiering er det obligatorisk at bedriftens ESG håndtering skal kartlegges og vurderes før søknaden om lån innvilges. Bedriftene blir tildelt en ESG score og plassert i én av følgende grupper; ESG-positiv, ESG-nøytral og ESG-negativ. Banken vil i tiden fremover videreutvikle disse vurderingsprosessene og forsøke å bruke de til å incentivere bankens kunder til å bli mer ESG-vennlige.

Banken har i 2023 lansert kredittkortrabatt for elbillading og kollektivreiser, i håp om at dette skal motivere bankens kunder til å ta mer klimavennlige valg. Banken har også begynt arbeidet med å utvikle grønne lån, både for boligeiere og for bedrifter. Banken forventer å lansere flere ulike type grønne lån i tiden fremover.

En gjennomgang av sammenlignbare banker viser at det er store forskjeller i selskapenes arbeid med og rapportering av bærekraft. Instabank følger nøye med på arbeidet med ESG og rapportering i andre banker, og vil tilstrebe å møte ESG utfordringene på en minst like god måte som øvrige norske banker.

6.3 Identifisering av sentrale aktiviteter

6.3.1 Avklaring av ansvar og roller

Instabank har definert og tydeliggjort ansvarsområder og ansvarsfordeling knyttet til ESG, og økt innsatsen på opplæring og kompetanseheving innenfor ESG.

Strategier, policyer og overordnede styringsrammer er utviklet av administrasjonen (ledet av CEO) og en overordnet retningslinje er behandlet og godkjent av styret. Spesifikt har arbeidet i 2023 omfattet aktiviteter som går på integreringen av ESG i forretningsstrategien, utvikling av ESG-relaterte policyer og retningslinjer (generelt og på kredittområdet spesielt), utvikling av ambisjoner og målsettinger og gjennomføring av vesentlighetsvurderinger av ESG-tematikk. Revisor har også satt ESG høyt på agendaen og vil kontrollere at banken etterlever de krav og forventninger som innenfor governance, risikostyring og internkontroll, også på ESG-området.

Bankens 2. linje vil være ansvarlig for intern rapportering av ESG-risiko, og for vurdering av den samlede ESG-risikoen i ICAAP, herunder et eventuelt kapitalbehov. Det operative kredittmiljøet vil ha ansvaret for implementering av ESG-kriterier på kredittområdet basert på de overordnede ESG-retningslinjene fastsatt av styret og ledelsen.

CFO og CCO vil sammen sørge for utarbeidelse av ekstern ESG-relatert rapportering, herunder rapportering knyttet til kravene i regnskapsloven 3-3c i bankens nye Bærekraftsrapport, publisering av bærekraftsrelatert informasjon på bankens nettside, samt pilar 3-rapportering. Kravene til finansiell ESG rapportering vil i hovedsak gjelde fra tidligst 2025.

6.3.2 Utvikling av ESG-strategi og -retningslinjer

Frém til nå har arbeid med ESG i banken blitt utført som en separat aktivitet. Banken har nå kommet godt i gang med å integrere ESG som en naturlig del av Instabanks samlede forretningsstrategi, og dette dokumentet beskriver på overordnet nivå de aktivitetene som er påbegynt i 2023 og som vil fortsette i 2024. Strategiske vurderinger vil inkludere forhold som f.eks. eventuell utvidelse av den strategiske planleggingshorisonten for å fange opp ESG i større grad, fastsetting av eksplisitt risikoappetitt og konkrete styringsrammer knyttet til ESG, samt vurderinger av hvordan banken kan benytte seg av eksponeringsanalyser, sensitivitetstester og stresstester som redskap i vurderingene av ESG-risiko.

Videre vil Instabank sørge for at sentrale policyer og retningslinjer reflekterer vurderinger knyttet til ESG. For eksempel vil dette innebære en oppdatering av bankens retningslinje for risikostyring og risikotoleranse og de etiske retningslinjene.

Banken vil spesielt fokusere på kredittområdet, og sørge for at kredittstrategi og kredittpolicy omhandler foretakets holdninger til ESG og ESG-risiko. Instabank vil videre se på muligheter for å jobbe med ESG knyttet til andre risikoområder (marked, likviditet, oprisk m.m).

Strategiutvikling knyttet til ESG skal baseres på vesentlighetsvurderinger av relevant ESG-tematikk for Instabank, samt vurderinger av sentrale ESG-risikoer.

Instabank vil sørge for god kommunikasjon i selskapet om de pågående prosessene og sørge for relevant opplæring.

6.3.3 Gjennomføring av en vesentlighetsanalyse

Instabank vil i løpet av 2024 analysere vesentligheten av sentral ESG-tematikk som banken forholder seg til, og innarbeide det i bankens overordnede retningslinje for bærekraftig bankvirksomhet. Dette arbeidet vil basere seg på anbefalinger knyttet til arbeid med vesentlige ESG-temaer utviklet blant annet av GRI (Global Reporting Initiative) og SASB (det amerikanske rammeverket for rapportering av samfunnsansvar).

Antikorrupsjon, ansvarlig utlånspraksis og datasikkerhet er temaer som typisk er vesentlige for sammenlignbare selskaper. Instabank vil gjennom denne prosessen validere hvilke temaer som er vesentlige for Instabank, noe som også vil legge grunnlaget for helhetlig strategiutvikling og offentlig rapportering knyttet til ESG.

6.3.4 Identifisering av sentrale ESG-risikoer

Instabank vil jobbe videre med å identifisere sentrale ESG-risikoer, med spesiell vekt på klimarisikoer i form av fysiske- og overgangsrisikoer som drivere av finansielle risikoer i banken. Arbeidet vil baseres på metoder anbefalt i EBAs ESG-rapport.

6.3.5 Utvikling av ambisjoner/målsettinger

På grunnlag av strategiprosessen, gjennomgangen av sentrale krav og forventninger samt identifisering av vesentlige ESG-temaer og sentral ESG-risiko for Instabank, vil banken utvikle relevante KPIer og målsettinger som vil danne grunnlaget for bankens arbeid med ESG og gjøre det mulig å følge opp utviklingen av bankens eksponering og risiko knyttet til ESG. Instabank har allerede startet å vurdere aktuelle målsettinger, og ønsker spesielt å konkretisere målsettinger som tar for seg andelen av ESG-positive utlån i bankens portefølje, enten det kommer til lån som har som mål at kunder skal gjøre grønnere valg,

eller lån som søker å hjelpe mennesker med presset økonomi til varig bedret økonomisk situasjon.

6.3.6 ICAAP/pilar 2

Instabank vil sørge for at risiko og tilhørende kapitalbehov knyttet til ESG og klimarisiko vil bli vurdert som del av ICAAP. Banken har i 2023 begynt med lån og kreditter til SMB markedet, og har i den forbindelse utarbeidet en enkel modell for å vurdere ESG-risiko i engasjementene. Klimarisiko anses å være mer aktuelt for utlån til bedriftsmarkedet enn for utlån til privatmarkedet, og banken vil jobbe videre med å utvikle og forbedre disse modellene.

6.3.7 Offentliggjøring av ESG-informasjon («ESG-rapportering»)

Per i dag begrenser publisert materiale om ESG seg til enkeltinformasjon på bankens nettsider, en Bærekraftsrapport som beskriver bankens ESG arbeid på overordnet nivå, og denne redegjørelsen i bankens pilar 3 dokument.

Fremover vil Instabank sørge for at konkret og relevant informasjon publiseres på selskapets nettsider og i offentlig tilgjengelige rapporter.

Instabank vil se på de fremtidige forventningene knyttet til bankers pilar 3-rapportering (offentliggjøring av informasjon om ESG-risikoer, inkludert fysisk- og overgangsrisiko), og innta en føre-var posisjon ved å vurdere hvordan banken kan svare opp kravene, selv om banken faller inn under kategorien *små og ikke-komplekse* finansforetak etter CRR2, og dermed ikke blir omfattet av kravene før i tidligst 2025.

Generelt vil Instabank sørge for at rapporteringen på en dekkende måte inkluderer informasjon om relevante ESG-risikoer, og at risikoer knyttet til klima når det kommer til utlånsporteføljen blir tydelig belyst. Videre vil banken sørge for å gi tydelig informasjon om relevant arbeid som allerede gjøres i banken når det kommer til «G» i ESG, inkludert forhold knyttet til styring og kontroll, utvikling av policyer og retningslinjer, arbeid med AML, varsling m.m.

6.4 Spesielt om ESG-integrering på kredittområdet

6.4.1 Utvikling av strategi og policies for kredittvirksomheten

Instabank møter krav og forventninger knyttet til integrering av ESG-risikoer i kreditt fra flere hold, blant annet gjennom Finanstilsynets modul for kredittrisiko, EBAs retningslinjer for innvilgning og overvåking av lån og EBAs ESG-rapport, samt prinsippene fremlagt av Basel-komiteen og anbefalingene fra TCFD. Instabank vil i 2024 arbeide med å videreutvikle bankens håndtering av ESG i kredittstrategien.

7. Godtgjørelsesordninger i banken

7.1 Innledning

I forbindelse med «bankpakken» som ble vedtatt i juni 2022, ble det innført nye regler for godtgjørelsesordninger i finansforetak som trådte i kraft 1. januar 2023. Variable godtgjørelser som blir utbetalt etter denne datoen må oppfylle kravene som gjelder fra 1. januar 2023.

I finansforetaksloven er det i kapittel 15 gitt en rekke regler om godtgjørelsesordninger i finansforetak. Disse reglene er konkretisert i finansforetaksforskriften, der det i § 15-1, 4. ledd bokstav C og D står følgende:

- c. *styret skal fastsette og regelmessig evaluere prinsippene for godtgjørelsesordningen, og ha ansvar for å overvåke praktiseringen av den*
- d. *minst én gang i året skal det gjennomføres en uavhengig intern kontroll av om praktiseringen av godtgjørelsesordningen er i tråd med styrets fastsatte prinsipper og retningslinjer*

Denne rapporten gir en systematisk gjennomgang av alle kravene til godtgjørelsesordninger for finansforetak gitt i finansforetaksforskriftens kapittel 15, samt en vurdering av bankens etterlevelse av hver enkelt bestemmelse. Bestemmelsene som ikke er relevante for Instabank er utelatt fra rapporten.

1. Generelle krav til godtgjørelsesordninger (finansforetaksforskriften §15-1, 4. ledd)

Godtgjørelsesordninger skal oppfylle følgende generelle krav:

- a. *godtgjørelsesordningen skal være i samsvar med og fremme forsvarlig og effektiv styring av risiko, og motvirke for høy risikotaking*
- b. *godtgjørelsesordningen skal være i samsvar med foretakets forretningsstrategi, mål og langsiktige interesser, og bidra til å unngå interessekonflikter*

Beskrivelse av Instabanks etterlevelse

Instabank har hatt en bonusordning for 2023 som omfattet alle ansatte, både fulltid og deltid, og der det eneste bonusmålet var bankens årsresultat. En slik bonusordning sikrer at alle i banken jobber for det samme målet og at bonusen er knyttet opp til de samme interessene som bankens aksjonærer både på kort og lang sikt.

Banken har siden oppstart hatt et opsjonsprogram for alle fulltidsansatte nøkkelpersoner. Dette opsjonsprogrammet ble oppdatert og videreført for 5 nye år i slutten av 2020. Det har så langt ikke blitt utbetalt noen gevinst på bakgrunn av bankens opsjonsprogram. Banken har innhentet en vurdering fra advokatfirmaet Thommessen om opsjonsprogrammet er å anse som variable eller fast godtgjørelse. Konklusjonen fra Thommessen er at opsjonene må anses som fast godtgjørelse og at de således ikke er omfattet av reglene for variable godtgjørelser.

Bonusordningen bidro i 2023 til fokus for de ansatte på de viktigste suksesskriteriene for banken. Etersom tap er en stor kostnad for banken, og påvirker bankens resultat i vesentlig grad, motvirket bonusmodellen til for høy risikotaking. Godtgjørelsesordningen kan på et overordnet nivå sies å ha bidratt til å fremme og gi incentiver til god styring og kontroll med foretakets risiko, motvirke for høy risikotaking, og bidra til å unngå interessekonflikter.

2. Generelle krav til godtgjørelsesordninger (finansforetaksforskriften §15-1, 4. ledd)

- c. *styret skal fastsette og regelmessig evaluere prinsippene for godtgjørelsesordningen, og ha ansvar for å overvåke praktiseringen av den*
- d. *minst én gang i året skal det gjennomføres en uavhengig intern kontroll av om praktiseringen av godtgjørelsesordningen er i tråd med styrets fastsatte prinsipper og retningslinjer*

Beskrivelse av Instabanks etterlevelse

Styret har en kompensasjonskomité som årlig evaluerer og foreslår godtgjørelsesordninger i banken, samt fastsettelse av retningslinjer for godtgjørelsesordninger i banken. I denne forbindelse er bankens Direktør for Compliance & Risikostyring tett involvert og sørger for at de fastsatte prinsippene for godtgjørelsesordninger er i tråd med regelverket. Direktør Compliance & Risikostyring utarbeider også denne årlige rapporten som del av sin internkontroll og oversender denne til bankens eksterne revisor som avgir en attest som fremlegges for styret.

3. Generelle krav til godtgjørelsesordninger (finansforetaksforskriften §15-1, 4. ledd)

- e. *ansatte som utfører kontrollfunksjoner, skal være uavhengig av forretningsområdene de kontrollerer, ha tilstrekkelig myndighet til å utføre sine oppgaver, og godtgjøres i samsvar med måloppnåelse knyttet til deres funksjoner uavhengig av resultatet i forretningsområdet de kontrollerer*
- f. *godtgjørelsen til øverste ledelse i risikostyrings- og etterlevelsesfunksjonene skal være underlagt direkte tilsyn av godtgjørelsesutvalget, eller av styret dersom et godtgjørelsesutvalg ikke er opprettet*

Beskrivelse av Instabanks etterlevelse

Banken har 2 ansatte i bankens 2. linjefunksjon som fører kontroll med etterlevelse av rutiner, samt internt og eksternt regelverk. Ingen av de ansatte i kontrollfunksjonene har godtgjørelse som avhenger av resultatene i de ulike forretningsområdene de kontrollerer. De ansatte i kontrollfunksjonen har fast godtgjørelse, samt en variabel bonus som er knyttet til hele foretakets årsresultat.

4. Generelle krav til godtgjørelsesordninger (finansforetaksforskriften §15-1, 4. ledd)

- g. *godtgjørelsesordningen skal skille klart mellom kriteriene for å fastsette henholdsvis fast og variabel godtgjørelse, slik at*
 - a. *den faste godtgjørelsen primært fastsettes på bakgrunn av relevant erfaring og avtalte arbeids- og ansvarsoppgaver, og*
 - b. *den variable godtgjørelsen gjenspeiler bærekraftige og risikotilpassede prestasjoner, samt prestasjoner utover det som kreves for å oppfylle avtalte arbeids- og ansvarsoppgaver.*

Beskrivelse av Instabanks etterlevelse

Alle ansatte i banken har markedsmessig fastlønn fastsatt på bakgrunn av relevant erfaring og avtalte arbeids- og ansvarsoppgaver. Ingen ansatte har en variabel godtgjørelse som de er avhengig av eller som utgjør en betydelig del av deres avlønning. Ingen ansatte har avtale om provisjonslønn eller noen form for månedlig avregnet variabel godtgjørelse. Den variable godtgjørelsen er av moderat størrelse, kan ikke forventes å bli utbetalt ved svake resultater, og beregnes årlig basert på bærekraftige og risikotilpassede prestasjoner for hele virksomheten. Ved å benytte årsresultat som bonusmål forsikrer styret seg om at kostnader og utlånstap får direkte innvirkning på bonusoppnåelsen og bidrar til å motvirke høy risikotaking.

For 2023 vil alle ansatte med full opptjening få en bonus på 2,0 månedslønner. Bonusordningen for 2023 hadde budsjettert årsresultat før skatt og bonusavsetninger som bonusmål, og alle ansatte ville få 2 månedslønner i bonus ved full budsjettoppnåelse. Bankens budsjett for 2023, før skatt og bonusavsetninger, var på 136,5 MNOK. Banken oppnådde et resultat før skatt og bonusavsetninger på 138,9

5. Krav til variabel godtgjørelse (finansforetaksforskriften §15-4, 2. og 3. ledd)

«For godtgjørelse som er resultatavhengig, skal den totale godtgjørelsen baseres på en kombinert vurdering av personens finansielle og ikke-finansielle resultater og resultatene for den aktuelle forretningsenheten, samt foretakets totale resultater.

Resultatvurderingen etter annet ledd skal baseres på en flerårsperiode som sikrer at vurderingen skjer på grunnlag av resultater over tid, og at faktisk utbetaling av resultatbaserte godtgjørelseselementer fordeles over en periode som tar hensyn til foretakets underliggende konjunktursyklus og forretningsrisikoer.»

Beskrivelse av Instabanks etterlevelse

Styret i Instabank har valgt å legge vekt på kravet om at godtgjørelsesordningene skal motvirke interessekonflikter og mener at en kollektiv bonusordning med foretakets årsresultat som bonusmål best ivaretar dette. I Styrets retningslinje for godtgjørelse er det imidlertid inntatt en bestemmelse som gir styret anledning til å redusere bonus delvis eller helt for ansatte med innvirkning på foretakets risikoprofil dersom vedkommende har prestert på et nivå som ligger klart under det som kan forventes.

5. Krav til variabel godtgjørelse (finansforetaksforskriften §15-4, 6. ledd)

«Sammensetningen av fast og variabel godtgjørelse skal være balansert. Den faste delen av godtgjørelsen skal være tilstrekkelig høy til at foretaket kan unnlate å utbetale den variable delen av godtgjørelsen i sin helhet.»

Beskrivelse av Instabanks etterlevelse

De ansatte i banken har en moderat bonusordning, og bonus blir kun utbetalt dersom bankens finansielle resultater tilsier at bonus er berettiget. De ansatte har aldri fått en bonus høyere enn 2 månedslønner, og i 2019 da de finansielle resultatene ble klart svakere enn budsjettert ble det ikke utbetalt bonus til noen av de ansatte.

6. Krav til variabel godtgjørelse (finansforetaksforskriften §15-4, 7. ledd)

«For daglig leder og ansatte med lederansvar for foretakets kontrollfunksjoner eller vesentlige forretningsenheter i en bank skal det fastsettes at variabel godtgjørelse ikke kan utgjøre mer enn halvparten av den faste godtgjørelsen.»

Beskrivelse av Instabanks etterlevelse

Det følger av styrets retningslinje for godtgjørelse at ingen ansatte skal ha variabel godtgjørelse som overstiger 50 % av fastlønnen. I bonusordningen for 2023 var den maksimale bonus som ledende ansatte kunne oppnå på 4,5 månedslønner. De ledende ansatte oppnådde i likhet med øvrige ansatte en bonus på 2,0 månedslønner.

7. Delvis unntak fra § 15-4 for visse foretak og grupper av ansatte (§ 15-5, 2. ledd)

«For foretak som ikke er et stort foretak etter CRR/CRD IV-forskriften § 2a første ledd og som over en fireårsperiode forut for inneværende regnskapsår på ikke-konsolidert grunnlag har en gjennomsnittlig forvaltningskapital på 5 milliarder euro eller mindre, gjelder ikke § 15-4 trettende og fjortende ledd, og sekstende ledd annet og tredje punktum.»

Beskrivelse av Instabanks etterlevelse

For å bli klassifisert som et stort foretak etter CRR/CRD IV-forskriften § 2a første ledd må ett av følgende kriterier være oppfylt:

- (a) er identifisert som et globalt systemviktig foretak (G-SII),
- (b) er identifisert som annet systemviktig foretak (O-SII) etter artikkel 131 nr. 1 og nr. 3 i CRD,
- (c) er blant de tre største foretakene i hjemstaten, eller
- (d) har en total forvaltningskapital på solonivå eller, der det er aktuelt, på konsolidert nivå som er lik eller større enn 50 milliarder euro

Instabank oppfyller ingen av de opplistede kriteriene og banken har heller ikke hatt en gjennomsnittlig forvaltningskapital de siste 4 årene på over 5 milliarder euro. Finansforetaksforskriften § 15-4 trettende, fjortende og sekstende ledd gjelder således ikke for

Instabank. Det er disse bestemmelsene som inneholder krav om at deler av variabel godtgjørelse gis som aksjer eller andre egenkapitalinstrumenter som holdes tilbake over en periode på inntil 5 år. Styret har besluttet at alle ansatte i banken skal få utbetalt bonus kontant. Ledende ansatte deltar i et opsjonsprogram som varer frem til desember 2025 og der en eventuell gevinst avhenger av at banken kan vise til en stabil, langsiktig og bærekraftig resultatutvikling. Opsjonsprogrammet tjener langt på vei samme hensikt som tilbakeholdelse av bonus.